การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

DEVELOPING A MANAGEMENT MODEL OF MULTICULTURAL EDUCATION IN AN INTERNATIONAL SCHOOL UNDER THE OFFICE OF PRIVATE EDUCATION COMMISSION

อรทัย สันติเมทนีดล [1]* ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข [2] และ พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิร [3]

[1] นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

[2] รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

[3] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Corresponding Author E-mail: prinfon@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 2) พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และ 3) ประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดลเป็นการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาองค์ประกอบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยการสังเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน กำหนดกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ระยะที่ 2 เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยการศึกษาแบบอย่างวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ของของหน่วยงานที่ดำเนินการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมได้ดีจำนวน 3 โรงเรียน และการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ด้วยวิธีจัดประชุมหาฉันทามติจากพหุคุณลักษณะ (Multi-Attribute Consensus Reaching) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน กำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบประเมินความสำคัญของรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและเชิงปริมาณ ระยะที่ 3 เป็นการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดล โดยการนำรูปแบบลงสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียนเมทนีดล ของภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ดำเนินการตามวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วงรอบ มี 8 ขั้นตอน วงรอบละ 4 ขั้นตอน แล้วประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประชุม แผนการจัดการเรียนรู้ของครูแบบตรวจสอบผลงานนักเรียน และแบบประเมินคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดล จากนั้นสังเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและเชิงปริมาณ โดยพิจารณาถึงมิติกระบวนการและมิติผลลัพธ์แล้วปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดล ใหม่อีกครั้ง ผลการวิจัยพบว่า

1) รูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งมั่นถึงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทุกกลุ่มชน (2) การพัฒนาหลักสูตรให้มีความเป็นสากล (3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ (4) การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ โครงสร้างทางสังคม และวัฒนธรรมในโรงเรียน (5) การสอนโดยยึดหลักความยุติธรรมทางสังคม (6) การลดอคติและให้สิทธิความเสมอภาคกับทุกคน และ (7) การเพิ่มศักยภาพทางพหุวัฒนธรรมความร่วมมือ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน รวมทั้งสิ้น 30 ตัวบ่งชี้

2) รูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แต่ละประเด็นมีคะแนนความสำคัญเฉลี่ยตั้งแต่ 88.00 – 98.00 คะแนน และมีพิสัยคะแนนระหว่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 2 กลุ่ม ตั้งแต่ 0.00 – 16.00 แสดงว่า ทุกประเด็นของรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีความสำคัญ “มากที่สุด” และมีพิสัย “น้อย”

3) รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนเมทนีดล ภายใต้โครงร่างองค์กร สภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ และความท้าทาย มีจำนวน 7 องค์ประกอบ และ 34 ตัวบ่งชี้ คุณภาพของคู่มือการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดลในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ “มากที่สุด” (μ = 4.58, σ = 0.56) และคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดลในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ “มากที่สุด” (μ = 4.57, σ = 0.58)

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ, การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม, โรงเรียนนานาชาติ, การศึกษาเอกชน

ABSTRACT

This research Aims to, 1) Study the components of Multicultural Education in an international school under the Office of Private Education Commission. 2) Development of Multicultural Education at an international school under the Office of Private Education Commission, and 3) Evaluate the management model of Multicultural Education at Mataneedol School. Conducting of research and development was split into 3 phases.

Phase 1 Studied the components of the Management of Multicultural Education at an International School under the Office of Private Education Commission, by document synthesis and in-depth interviews by seven qualified experts designated for each specific group. The instruments used for this research were structured interviews and content analytics. Phase 2 was to develop a management model of Multicultural Education at an international school under the Office of Private Education Commission by using best practices from three outstanding schools and the development of multicultural education at an international school under the Office of Private Education Commission. Meeting with a consensus of Multi-Attribute Consensus Reaching (MACR) by a group of ten experts who set specific instruments for use in the research. A critical assessment of the management model of multicultural education at an international school under the Office of Private Education Commission using analytics and quantitative content. Phase 3 was to study and evaluate the management model of a multicultural school by putting the model into practice at Mataneedol School at the beginning of the 2nd semester of the academic year 2017 and carry out the practical action research involved, which was divided into two cycles. One with a 4/8 step process which assessed the feasibility and benefits of using a management model of multiculturalism. The methodology used was participatory observation, interviews, and meeting notes. Lesson plans of teachers, student

appraisal work and the quality of management of multicultural education at Mataneedol School by use of synthesis and quantitative data content with consideration to the process dimension and the results dimension, improve data and present Multicultural Education at Mataneedol School.

The researchers found.

1) The multicultural model in an international school under the Office of Private Education Commission consisted of 7 elements include; (1) Vision Commitment to the Education of All People (2) Developing the Curriculum to be Global (3) Learning Activities Focused on Construction of Knowledge (4) Organizing Climate for Learning, Social Structure, and Culture in School (5) Teaching Based on Social Justice (6) Reducing Prejudice to the Rights and Equality for All People, and (7) Enhancing Multicultural, Collaboration, and Student Achievement); overall 30 indicators.

2) The multicultural model at an international school under the Office of Private Education Commission issues an average rating of importance ranging from, 88.00 to 98.00 points and a score range between two groups of expert opinion from 0:00 to 16:00 showed that all aspects of a management model at an International School under the Office of Private Education Commission is important, "most" and has a range of "at least".

3) The model of the relationship between elements of the model of multicultural educational management in Mataneedol schoolunder the scheme enterprise, environment, the relationship and the challenge there were divided into 7 elements and 34 practical indicators. The overall quality of the manual of multicultural education in Mataneedol School the quality is "Most" (μ= 4.58, σ= 0.56) and the quality administration of multicultural education of Mataneedol school overall quality in the level is "Most" (μ= 4.57, σ= 0.58).
Keywords: Developing Model, Multicultural Education, International School, Private Education

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในโรงเรียนที่มีเด็กต่างกลุ่มชาติพันธุ์และต่างวัฒนธรรมเรียนร่วมกัน ส่วนใหญ่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการและวิธีการเรียนรู้ที่มีความแตกต่างกันไปตามเชื้อชาติศาสนาและวัฒนธรรมได้ส่งผลให้นักเรียนไม่ประสบความสำเร็จในโรงเรียนทั้งทางพัฒนาการทางอารมณ์สังคมทักษะชีวิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Jenks, Lee & Kanplo, 2001) ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาและครูผู้สอนจะต้องคิดหารูปแบบการจัดการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยความกระตือรือร้นภายใต้บรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตยคือมีความเสมอภาคเสรีภาพและความยุติธรรมนักเรียนสามารถพัฒนามโนมติในทางบวกเกิดความเข้าอกเข้าใจเคารพและยอมรับในความแตกต่างหลากหลายวัฒนธรรม (Grant & Ladson – Billings, 1997) โรงเรียนจึงควรได้รับการปฏิรูปเพื่อส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการยอมรับการให้เกียรติซึ่งกันและกันเกิดความยุติธรรมระหว่างกลุ่มนักเรียนต่างวัฒนธรรม (Banks, 2001) การจัดการศึกษาในโรงเรียนที่มีเด็กต่างวัฒนธรรมเรียนร่วมกันเรียกว่า “การศึกษาพหุวัฒนธรรม (Multicultural Education)” ซึ่งหมายถึงการที่ผู้บริหารโรงเรียนครูและผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเพื่อให้ผู้เรียนที่มาจากต่างเชื้อชาติหรือกลุ่มชาติพันธุ์ภาษาศาสนาขนบประเพณีและวิถีชีวิตได้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมของตนเองและวัฒนธรรมของเพื่อนคนอื่นๆ เกิดการเรียนรู้ที่จะยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรมไม่มีอคติต่อกันไม่เกิดการแบ่งแยกและเลือกปฏิบัติต่อกัน (บัญญัติ ยงย่วน และคณะ, 2553) การเรียนรู้วัฒนธรรมของคนอื่น ทั้งในเรื่องความเชื่อ ค่านิยม พฤติกรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี คือจุดเริ่มต้นสำคัญที่

ก่อให้เกิดสันติภาพและความสามัคคีปรองดองกันในหมู่มนุษย์ และนักการศึกษาคือ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการเตรียมคนรุ่นใหม่ให้พร้อมที่จะอยู่ในชุมชนโลกที่มีความแตกต่างหลากหลายวัฒนธรรม (Wan, 2006)การศึกษาพหุวัฒนธรรมจึงจำเป็นต้องบริหารจัดการอย่างครอบคลุม และพัฒนารูปแบบของการศึกษาพหุวัฒนธรรมภายในโรงเรียนที่ชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในระบบการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษานี้ จึงเป็นที่คาดหวังได้ว่าผู้ถูกฝึกจะมีพัฒนาการ มีศักยภาพเป็นกำลังสำคัญของสังคมไทยได้ จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมตามแนวคิดของ Banks (1994, 2001, 2002, 2008, 2016); Grant & Sleeter (2003); Ameny-Dixon (2004); Gates (2006); Rios (2012); Ford (2014); บัญญัติ ยงย่วน และคณะ (2553); ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2557); เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543); สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549); สันติ บูรณะชาติ (2558) สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบที่ใช้เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งมั่นถึงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทุกกลุ่มชน (2) การพัฒนาหลักสูตรให้มีความเป็นสากล (3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ (4) การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ โครงสร้างทางสังคม และวัฒนธรรมในโรงเรียน (5) การสอนโดยยึดหลักความยุติธรรมทางสังคม (6) การลดอคติและให้สิทธิความเสมอภาคกับทุกคน และ (7) การเพิ่มศักยภาพทางพหุวัฒนธรรมความร่วมมือ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ดังนั้นการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จึงจะเป็นตัวปรับปรุงความสำเร็จผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยเกิดจากมิติมุมมองของผู้บริหารสถานศึกษาอันเป็นแนวทางการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาการพัฒนาการศึกษาของประเทศและได้รูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมภายใต้บริบทความหลากหลายวัฒนธรรมในโรงเรียนเพื่อนำสถานศึกษาของตนมุ่งสู่ความเป็นสากลและเผยแพร่ให้กับโรงเรียนที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน ได้นำไปประยุกต์ใช้พัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีของสังคมสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

3) เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดล

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวัตถุประสงเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 2) พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดล และ 3) ประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดล ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1) **การวิจัยระยะที่ 1** เป็นการศึกษาองค์ประกอบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการวิจัยพหุกรณีศึกษาประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1) สังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม โดยการสังเคราะห์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมตามแนวคิดของ Banks (1994, 2001, 2002, 2008, 2016); Grant & Sleeter (2003); Ameny-Dixon (2004); Gates (2006); Rios (2012); Ford (2014); บัญญัติ ยงย่วน และคณะ (2553); ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2557); เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543); สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549); สันติ บูรณะชาติ (2558) สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบที่ใช้เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มี 7 องค์ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งมั่นถึงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทุกกลุ่มชน 2) การพัฒนาหลักสูตรให้มีความเป็นสากล 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ 4) การจัดบรรยากาศการเรียนรู้โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมในโรงเรียน 5) การสอนโดยยึดหลักความยุติธรรมทางสังคม 6) การลดอคติและให้สิทธิความเสมอภาคกับทุกคน และ 7) การเพิ่มศักยภาพทางพหุวัฒนธรรมความร่วมมือ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

1.2) การศึกษาความเป็นไปได้ ในการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง(Purposive Sampling) จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

2) การวิจัยระยะที่ 2 เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยการศึกษา Best Practices ของหน่วยงานที่ดำเนินการได้ดีในเรื่องที่ศึกษาและวิธีการจัดประชุมหาฉันทามติจากพหุคุณลักษณะ (MACR) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนดังนี้

2.1) การศึกษาสภาพปัจจัยการส่งเสริมและอุปสรรค แล้วยกร่างรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยการศึกษา Best Practices ของหน่วยงานที่ดำเนินการได้ดี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในสถานศึกษาจนได้รับความสำเร็จไปแล้วในระดับหนึ่ง แบบเจาะจง จำนวน 3 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบบันทึกการศึกษาเอกสาร ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

2.2) การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยการจัดประชุมหาฉันทามติจากพหุคุณลักษณะ (Multi-Attribute Consensus Reaching: MACR) กำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ตามแนวคิดของศิริชัย กาญจนวาสี (2546) โดยใช้วิธีเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง จำนวน 10 คน โดยแบ่งเป็นนักวิชาการ จำนวน 5 คน และนักปฏิบัติ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินความสำคัญของรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

3) การวิจัยระยะที่ 3 เป็นการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดล โดยการนำรูปแบบลงสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา และประเมินความเป็นไปได้ในการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม มีขั้นตอนดังนี้

3.1) ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดล ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยการนำรูปแบบลงสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา เวลา 1 ภาคเรียน จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนเมทนีดล ซึ่งเลือกแบบเจาะจง โดยดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2560 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วงรอบ มี 8 ขั้นตอน วงรอบละ 4 ขั้นตอน

3.2) ประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดล จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ การบันทึกการประชุม แผนการจัดการเรียนรู้ของครู การตรวจสอบผลงานนักเรียน และการประเมินคุณภาพของคู่มือและการบริหารจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดล จากนั้นสังเคราะห์ข้อมูล แล้วปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดล ใหม่อีกครั้งโดยพิจารณาถึงมิติกระบวนการ และมิติผลลัพธ์ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

สรุปผลการวิจัย

1) รูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมี 7 องค์ประกอบ และ 30 ตัวบ่งชี้ คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งมั่นถึงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทุกกลุ่มชน มี 4 ตัวบ่งชี้ 2) การพัฒนาหลักสูตรให้มีความเป็นสากล มี 5 ตัวบ่งชี้ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ มี 3 ตัวบ่งชี้ 4) การจัดบรรยากาศการเรียนรู้โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมในโรงเรียน มี 5 ตัวบ่งชี้ 5) การสอนโดยยึดหลักความยุติธรรมทางสังคม มี 4 ตัวบ่งชี้ 6) การลดอคติและให้สิทธิความเสมอภาคกับทุกคน มี 4 ตัวบ่งชี้ และ 7) การเพิ่มศักยภาพทางพหุวัฒนธรรมความร่วมมือ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน มี 5 ตัวบ่งชี้

2) รูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แต่ละประเด็นมีคะแนนความสำคัญเฉลี่ยตั้งแต่ 88.00 – 98.00 คะแนน และมีพิสัยคะแนนระหว่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักวิชาการและกลุ่มนักปฏิบัติ ตั้งแต่ 0.00 – 16.00 แสดงว่า ในทุกประเด็นของรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีความสำคัญ “มากที่สุด” และมีพิสัยที่แตกต่างกัน “น้อย” เมื่อพิจารณาประเด็นตัวบ่งชี้ของรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

3) รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนเมทนีดล ภายใต้โครงร่างองค์กร สภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ และความท้าทาย มีจำนวน 7 องค์ประกอบ และ 34 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งมั่นถึงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทุกกลุ่มชน มี 4 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเป็นสากล มี 5 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ มี 3 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ โครงสร้างทางสังคม และวัฒนธรรมในโรงเรียน มี 6 ตัวบ่งชี้ 5) ด้านการสอนโดยยึดหลักความยุติธรรมทางสังคม มี 5 ตัวบ่งชี้ 6) ด้านการลดอคติและให้สิทธิความเสมอภาคกับทุกคน มี 5 ตัวบ่งชี้ และ 7) ด้านการเพิ่มศักยภาพทางพหุวัฒนธรรมความร่วมมือ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน มี 6 ตัวบ่งชี้ และผลการประเมินคุณภาพของคู่มือการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดล ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ “มากที่สุด” (μ = 4.58, σ = 0.56) และคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดลในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ “มากที่สุด” (μ = 4.57, σ = 0.58)

อภิปรายผล

1) รูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งมั่นถึงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทุกกลุ่มชน 2) การพัฒนาหลักสูตรให้มีความเป็นสากล 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ 4) การจัดบรรยากาศการเรียนรู้โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมในโรงเรียน 5) การสอนโดยยึดหลักความยุติธรรมทางสังคม 6) การลดอคติและให้สิทธิความเสมอภาคกับทุกคน 7) การเพิ่มศักยภาพทางพหุวัฒนธรรมความร่วมมือ และผลสัมฤทธิ์ของ

นักเรียน เนื่องจากองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมดังกล่าว มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบของการศึกษา 6 องค์ประกอบ คือ 1) จุดมุ่งหมาย 2) หลักสูตร 3) ครู 4) นักเรียน 5) กระบวนการเรียนการสอน และ 6) การบริหารและจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดของ Banks (1994, 2001, 2002, 2008, 2016); Grant & Sleeter (2003); Ameny-Dixon (2004); Gates (2006); Rios (2012); Ford (2014); บัญญัติ ยงย่วน และคณะ (2553); ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2557); เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543); สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549); สันติ บูรณะชาติ (2558) และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ซึ่งเป็นการพัฒนาต่อจากรูปแบบตามสมมติฐาน (Hypothesis Model) วิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์การสอบถามการสำรวจการสนทนากลุ่มเป็นต้น โดยนำผลการศึกษาจะนำมาใช้กำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่างๆ ภายในรูปแบบรวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้นหรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบ โดยในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยหลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2553)

2) รูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แต่ละประเด็นมีคะแนนความสำคัญเฉลี่ยตั้งแต่ 88.00 – 98.00 คะแนน และมีพิสัยคะแนนระหว่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักวิชาการและกลุ่มนักปฏิบัติ ตั้งแต่ 0.00 – 16.00 แสดงว่า ในทุกประเด็นของรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีความสำคัญ “มากที่สุด” และมีพิสัยที่แตกต่างกัน “น้อย” เมื่อพิจารณาประเด็นตัวบ่งชี้ของรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เนื่องจากรูปแบบฯ ถูกยกร่างโดยการศึกษา Best Practices ของหน่วยงานที่ดำเนินการได้ดีในเรื่องที่ศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน และได้พัฒนารูปแบบฯ โดยการจัดประชุมหาฉันทามติจากพหุคุณลักษณะ (MACR) ด้วยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2553) ที่ว่า วิธีการพัฒนาต่อจากรูปแบบตามสมมติฐาน (Hypothesis Model) อาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสำรวจ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น โดยนำผลการศึกษามาใช้กำหนดองค์ประกอบภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบ โดยอาศัยหลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ

3) รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนเมทนีดล ภายใต้โครงร่างองค์กร สภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ และความท้าทาย มีจำนวน 7 องค์ประกอบ และ 34 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งมั่นถึงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทุกกลุ่มชน มี 4 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเป็นสากล มี 5 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ มี 3 ตัวบ่งชี้

4) ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ โครงสร้างทางสังคม และวัฒนธรรมในโรงเรียน มี 6 ตัวบ่งชี้ 5) ด้านการสอนโดยยึดหลักความยุติธรรมทางสังคม มี 5 ตัวบ่งชี้ 6) ด้านการลดอคติและให้สิทธิความเสมอภาคกับทุกคน มี 5 ตัวบ่งชี้ และ 7) ด้านการเพิ่มศักยภาพทางพหุวัฒนธรรมความร่วมมือ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน มี 6 ตัวบ่งชี้ และผลการประเมินคุณภาพของคู่มือการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดล ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ “มากที่สุด” (μ = 4.58, σ = 0.56) และคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดลในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ “มากที่สุด” (μ = 4.57, σ = 0.58) เนื่องจากระยะการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าการวิจัย ที่ผู้ทำวิจัยมีส่วนร่วมในการวิจัยกับผู้ร่วมวิจัยในลักษณะร่วมมือ (Collaboration) ที่เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวิจัย ตั้งแต่การกำหนดปัญหา การเลือกวิธีการแก้ปัญหา และพัฒนาการดำเนินการตามวิธีการที่เลือก สอดคล้องกับแนวคิดของ String (1996) ที่ว่า การประเมินผลการวิจัยปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่เกิดจากการมีส่วนร่วม และการปฏิบัติจริงร่วมกันในทุกขั้นตอน และแนวคิดของ Kemmis &

McTaggart (1998) ที่ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการดำเนินการเป็นวัฏจักรของกระบวนการวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล รวมถึงการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการการศึกษาพหุวัฒนธรรมในสถานศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยึดแนวทางการประเมินรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) ตามแนวคิดของสำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (2554) ที่เป็นเทคนิคการบริหารจัดการคุณภาพแนวใหม่ที่นำมาใช้ทั้งภาคธุรกิจและภาครัฐ

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน นำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาการพัฒนาการศึกษาของประเทศ

1.2) โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน นำผลการวิจัยไปกำหนดแนวทางเกี่ยวกับภาพอนาคตและองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมที่เหมาะกับบริบทโรงเรียนนานาชาติ หรือโรงเรียนที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน

1.3) ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

2) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1) ควรมีการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อต่อยอดให้เกิดองค์ความรู้ที่หลากหลายและลึกซึ้ง เช่น การสำรวจความต้องการจำเป็นในภาพรวม การพิสูจน์สมการโมเดลโครงสร้าง เป็นต้น โดยนำผลการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางการวิจัย

2.2) ควรวิจัยเปรียบเทียบองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ทราบแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติได้ตรงกับองค์การของตน และเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการศึกษาระดับนโยบายที่จะพัฒนาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

2.3) ควรศึกษาองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการวิจัยครั้งนี้ เช่น วัฒนธรรมองค์การ การจัดการด้านทรัพยากร เป็นต้น เพื่อให้ได้ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติมากขึ้น

2.4) ควรวิจัยเกี่ยวกับองค์การที่ไม่ใช่สถาบันทางการศึกษา เพื่อให้ทราบว่าแต่ละบริบทขององค์การมีองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมแตกต่างออกไปหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). **มองฝันไปข้างหน้า: วิสัยทัศน์ประเทศไทยปี 2560**. กรุงเทพฯ: ซัคเซสมีเดีย.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2557). การจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับเด็กชนเผ่า. **วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย, 6**(1): 7–14.

บัญญัติ ยงย่วน และคณะ. (2553). **การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา**. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติกระทรวงวัฒนธรรม.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2**(4): 1–15.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2546). **การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บุญศิริการพิมพ์.

สันติ บูรณะชาติ. (2558). การจัดการศึกษาในยุคประชาคมอาเซียนตามแนวทางพหุวัฒนธรรมศึกษา. **Journal of community development research (humanities and social sciences), 8**(3): 1–12.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). **การวิจัยแนวโน้มการศึกษาที่ประเมินสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ: องค์การค้าของ สกสค.

สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ. (2554). **TQA Criteria for Performance Excellence**. กรุงเทพฯ: ศิริโกลด์มีเดีย.

Ameny–Dixon, Gloria M. (2004). Why multicultural education is more important in higher education now than ever, A global perspective. **Intellectual scholarly diversity journal, 8**(1): 1–9.

Banks, James A. (1994). **Multiethnic education: Theory and practice**. 3rd edition. Boston: Allyn & Bacon.

_____. (2001). **Cultural diversity and education: foundations, Curriculum, and teaching**. Boston: Allyn and Bacon.

_____. (2002). **An Introduction multicultural education**. Boston: Allyn& Bacon.

_____. (2008). **An Introduction multicultural education**. 4th edition. Boston: Pearson Education.

_____. (2016). **Cultural diversity and education**. 6th edition. Routledge Taylor & Francis Group: New York and London

Banks James A. & Cherry A. McGee Banks. (2010). **Multicultural education: issues and perspectives**. Hoboken, NJ: Wiley.

Ford, Donna Y. (2014). Why Education Must Be Multicultural Addressing a Few Misperceptions with Counterarguments. **Gifted Child Today, 37**(1): 59–62.

Gates, Kevin D. (2006). Multicultural Education in Public Elementary Schools. (Doctoral dissertation, University of Denver, 2006). **Digital dissertations**. Retrieved February 10, 2016, from http//proquest,umi.com

Grant, C. A. & Sleeter, C. E. (2003). **Turning on learning: Five approaches for multicultural teaching plans for race, class, gender, and disability**. 3rd edition. New York: Wiley.

Grant, Carl A. & Ladson – Billing, Gloria. (Eds). (1997). **Dictionary of multicultural education.** Phoenix, Arizona: Oryx Press.

Jenks, C., Lee, J. O. & Kanpol, B. (2001). Approaches to multicultural education in preservice teacher education: Philosophical frameworks and models for teaching. **The urbanreview, 33**(2): 87–105.

Kemmis, S., & McTaggart, R. (1998). **The Action Research Planner**. 3rd ed. Victoria: Deakin University Press.

McClelland, D. C. (*1973*). Testing for competence rather than for intelligence. **American Psychologist, 28**(1): 1–14.

Nieto, S. & Bode, P. (2012). **Affirming diversity: The sociopolitical context of multicultural education**. Boston, MA: Pearson Education.

North Central Regional Educational Laboratory (NCERL). (2009). **Critical issue: Technology leadership: Enhancing positive educational change**. Retrieved August 20, 2015 from http://www.ncrel.org/sdrs/areas/issues/educatrs/leadership/le700.htm#over.

Rios, Sylvia G. (2012). **A case study of principal leadership in the practice of multicultural education in high–achieving schools serving hispanic students in south texas**. A Dissertation Submitted to Ph.D. Curriculum and Instruction Major of Texas A & M University.

Stringer, E. (1996). **Action Research: A handbook for practitioners**. Thousand Oaks: Sage Publications.

Wan, Guofang. (2006). Teaching diversity and tolerance in the classroom: A thematic storybook approach. **Education, 127**(1): 140–154.